

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Державного податкового університету,
кандидат юридичних наук, доцент

Василь ЛУЦИК

«08» ТРАВНЯ 2026 р.

ВИСНОВОК

**Державного податкового університету щодо докторської дисертації
Чернецької Олени Василівни на тему: «Кримінальні процесуальні та
криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти
миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» за спеціальністю
12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність, яка затверджена рішенням
Вченої ради Державного податкового університету від 09 квітня 2026 року
(протокол № 14)**

ВИТЯГ

з протоколу засідання фахового семінару кафедр кримінального права та процесу, фінансового та податкового права, цивільного права та процесу, міжнародного права та права Європейського Союзу, теорії та історії держави і права, правничої лінгвістики навчально-наукового інституту права Державного податкового університету від 07 травня 2026 року, протокол № 10

Присутні:

ректорат: проректор з навчально-виховної роботи та професійного розвитку, д.ю.н., доцент Вітюк Д.Л. (*рецензент*);

навчально-науковий інститут права: директор, д.ю.н., професор, заслужений юрист України Топчій В.В. (*голова семінару*); заступник директора з навчально-методичної роботи, к.ю.н., доцент Лугіна Н.А.; заступник директора з навчально-організаційної роботи, к.ю.н., доцент Омельчук Л.В.;

кафедра кримінального права та процесу: завідувач кафедри, д.ю.н., доцент Максименцев М.Г.; професор кафедри, д.ю.н., професор, заслужений юрист України Колб О.Г. (*рецензент*); професор кафедри, к.ю.н., професор, заслужений юрист України Антипов В.І.; професор кафедри, д.ю.н., професор Лисенко В.В.; професор кафедри, к.ю.н., професор Грицюк І.В.; доцент кафедри, к.ю.н., доцент Павлюх О.А. (*секретар семінару*); доцент кафедри, к.ю.н., доцент Лазебний А.М.; доцент кафедри, к.ю.н. Карпова В.Г.; доцент кафедри, к.ю.н. Софієв С.О.; доцент кафедри, к.ю.н. Любавіна В.П.; доцент

кафедри, к.ю.н. Лопашук Д.І.; викладач кафедри Демченко І.А.; викладач кафедри Нестерюк М.А.;

кафедра фінансового та податкового права: завідувач кафедри, к.ю.н., професор Глух М.В.; професор кафедри, д.ю.н., професор Касьяненко Л.М.; професор кафедри, д.ю.н., професор Мацелик Т.О.;

кафедра цивільного права та процесу: завідувач кафедри, к.ю.н., професор Білянська Н.В.; професор кафедри, д.ю.н., професор Чеховська І.В., професор кафедри, д.ю.н., професор Новицька Н.Б.; доцент кафедри, к.ю.н., доцент Лаговська Н.А.; доцент кафедри, к.ю.н., доцент Мілевська А.О.;

кафедра теорії та історії держави і права: завідувач кафедри, к.ю.н., доцент Бак В.І.; професор кафедри, д.ю.н., професор, заслужений юрист України Шевченко А.Є.; професор кафедри, д.ю.н., професор Сердюк Н.А.; доцент кафедри, к.ю.н., доцент Сіренко О.В.;

кафедра міжнародного права та права Європейського Союзу: професор кафедри, доктор юридичних наук, доцент Косілова О.І.

кафедра правничої лінгвістики: завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор Миколаєць В.А.; професор кафедри, д.ю.н., доцент Бодунова О.М. (рецензент).

Порядок денний:

Обговорення дисертації кандидата юридичних наук, завідувача кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу Чернецької Олени Василівни на тему: «Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність, щодо її рекомендації для попереднього розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

Слухали:

Здобувача наукового ступеня Чернецьку Олену Василівну про результати дисертації. У своїй доповіді нею було обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації; охарактеризовано об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, її емпіричну основу; сформульовані основні теоретичні положення, які обумовлюють наукову новизну; розкрито практичне значення одержаних результатів; наведено дані про їх апробацію.

Тема дисертаційного дослідження є надзвичайно актуальною, своєчасною та такою, що має важливе теоретичне і практичне значення для розвитку сучасної юридичної науки, удосконалення кримінального процесуального законодавства, криміналістичного забезпечення діяльності правоохоронних органів та формування ефективного механізму документування і розслідування найбільш суспільно небезпечних кримінальних правопорушень в умовах збройної агресії проти України.

Актуальність обраної теми насамперед обумовлюється безпрецедентними викликами, які постали перед системою кримінальної юстиції України у зв'язку з повномасштабною військовою агресією російської федерації. З початку збройного конфлікту, а особливо після 24 лютого 2022 року, на території України суттєво зросла кількість кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, що супроводжуються масовими порушеннями норм міжнародного гуманітарного права, прав людини, законів та звичаїв війни. У сучасних умовах органи досудового розслідування, прокуратура та суди зіткнулися з необхідністю розслідування принципово нової для національної правозастосовної практики категорії кримінальних правопорушень, що характеризуються підвищеною складністю доказування, міжнародним характером окремих епізодів, значним обсягом цифрових доказів, великою кількістю потерпілих та специфічними умовами проведення слідчих (розшукових) дій.

Особливу складність становить те, що значна частина кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку вчиняється в умовах активних бойових дій, тимчасової окупації окремих територій, руйнування критичної інфраструктури та обмеженого доступу до місць подій. Це, у свою чергу, потребує формування нових криміналістичних підходів до організації розслідування, збирання та фіксації доказів, використання сучасних цифрових технологій, міжнародних механізмів документування злочинів та спеціальних методик проведення процесуальних дій.

Актуальність теми також зумовлюється необхідністю адаптації національної системи кримінального судочинства до сучасних міжнародно-правових стандартів. Україна сьогодні перебуває у центрі уваги міжнародних інституцій, діяльність яких спрямована на документування та розслідування воєнних злочинів, злочинів проти людяності, геноциду та інших міжнародних кримінальних правопорушень. У зв'язку з цим особливого значення набуває забезпечення належної взаємодії між національними правоохоронними органами та міжнародними судовими інституціями, насамперед Міжнародним кримінальним судом, Європолем, Інтерполом, Спільною слідчою групою (JIT) та іншими міжнародними механізмами кримінального переслідування.

Суттєвої актуальності набувають питання процесуального забезпечення розслідування таких кримінальних правопорушень. Чинний Кримінальний процесуальний кодекс України, попри внесення значної кількості змін у період воєнного стану, не завжди враховує специфіку розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. На практиці виникають численні проблеми, пов'язані із проведенням огляду місця події в умовах бойових дій, допитом потерпілих та свідків, які перебували на окупованих територіях або зазнали катувань чи насильства, забезпеченням безпеки учасників кримінального провадження, використанням цифрових доказів, дистанційним проведенням процесуальних дій та

міжнародною правовою допомогою. Це зумовлює необхідність комплексного наукового осмислення кримінальних процесуальних механізмів розслідування зазначеної категорії кримінальних правопорушень та вироблення пропозицій щодо їх удосконалення.

Не менш важливим є криміналістичний аспект дослідження. Сучасні кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку характеризуються складною структурою злочинної діяльності, високим рівнем організованості, використанням сучасних засобів комунікації, цифрових платформ, військової техніки та інформаційно-психологічних технологій. У зв'язку з цим традиційні криміналістичні методики не завжди забезпечують ефективність документування та розслідування таких діянь. Особливої уваги потребують питання криміналістичної характеристики відповідних кримінальних правопорушень, типових слідчих ситуацій, тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій, використання спеціальних знань, міжнародного співробітництва та цифрової криміналістики.

Актуальність теми посилюється також недостатнім рівнем комплексної наукової розробленості відповідної проблематики. Незважаючи на значну кількість праць, присвячених міжнародному кримінальному праву, воєнним злочинам, кримінальному процесу та криміналістиці, питання комплексного поєднання кримінальних процесуальних та криміналістичних засад розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку досліджені недостатньо. Більшість наукових праць були підготовлені ще до початку повномасштабної військової агресії та не враховують сучасних умов розвитку воєнного конфлікту, цифровізації доказування, міжнародної взаємодії та новітніх викликів, що постали перед системою кримінальної юстиції України.

Практична значущість теми дослідження полягає у можливості використання його результатів у законотворчій діяльності, правозастосовній практиці органів досудового розслідування, прокуратури та суду, а також у процесі підготовки методичних рекомендацій щодо розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Результати роботи можуть бути використані під час удосконалення кримінального процесуального законодавства, розвитку криміналістичних методик, підготовки працівників правоохоронних органів, а також у діяльності міжнародних механізмів документування та розслідування міжнародних злочинів.

Таким чином, обрана тема докторського дисертаційного дослідження є надзвичайно актуальною, має важливе теоретичне та практичне значення, відповідає сучасним потребам розвитку юридичної науки та правозастосовної практики, а також спрямована на вирішення важливого наукового завдання щодо формування сучасних кримінальних процесуальних та криміналістичних засад розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку в умовах збройної агресії проти

України.

Усе це підкреслює важливість обраної теми та необхідність комплексного дослідження чинного кримінального процесуального законодавства, криміналістичної методики, правозастосовної практики, міжнародних стандартів і наукових джерел, присвячених розслідуванню кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Вирішення поставлених у дисертаційному дослідженні завдань дозволило сформулювати низку положень, що становлять наукову новизну:

По-перше, розроблено наукові основи комплексної методики розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, що ґрунтуються на поєднанні кримінально-правових (відповідно до положень розділу XX Особливої частини Кримінального кодексу, міжнародно-правових (вид збройного конфлікту; статус потерпілих і правопорушників; зв'язок діяння зі збройним конфліктом; системність або широкомасштабність протиправних дій) і криміналістично значущих (механізм кримінально протиправної діяльності; джерела доказової інформації; слідова картина; особа правопорушника та його місце в системі військового підпорядкування; територіальні й безпекові умови документування) критеріїв, взаємозв'язок яких визначає структуру методики, зміст предмета доказування, типові слідчі ситуації, напрями планування та особливості проведення слідчих (розшукових) й інших процесуальних дій на підконтрольних і деокупованих територіях, тимчасово окупованих територіях та в районах ведення бойових дій.

По-друге, встановлено, що предмет доказування в кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, який поряд з обставинами, передбаченими ст. 91 КПК України, охоплює обставини: існування та характер збройного конфлікту; зв'язок конкретного діяння зі збройним конфліктом; статус потерпілих і правопорушників; системний або широкомасштабний характер протиправних дій; взаємозв'язок між окремими епізодами; структуру командування, характер підпорядкування та роль особи в реалізації спільного кримінально протиправного плану, що забезпечує узгодження національного процесу доказування з вимогами міжнародного кримінального та міжнародного гуманітарного права.

По-третє, на основі диференціації завдань кримінального провадження систематизовані типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування за сукупністю взаємопов'язаних критеріїв (джерело й обсяг первинної інформації; територіальне розташування та можливість доступу до місця події; стан збереження слідової картини; наявність відомостей про особу правопорушника й місце її перебування; безпекова обстановка; місцезнаходження потерпілих і свідків; наявність міжнародного елемента) та розроблено відповідні алгоритми дій слідчого й прокурора, що визначають зміст криміналістичних версій, тактичні завдання, послідовність першочергових процесуальних дій, напрями

використання спеціальних знань, цифрових технологій і механізмів міжнародного співробітництва.

По-четверте, сформовано кримінальну процесуальну модель роботи із сучасними джерелами доказової інформації, яка охоплює їх класифікацію на традиційні процесуальні, цифрові, відкриті (OSINT) та міжнародні; порядок виявлення, фіксації, вилучення або копіювання, збереження, перевірки автентичності та процесуального використання; фіксацію технічних характеристик електронних файлів і застосування хеш-ідентифікаторів; документування безперервності збереження цифрової інформації; забезпечення можливості перевірки її допустимості стороною захисту, а також систему спеціальних критеріїв оцінки, до яких віднесено простежуваність походження, верифікованість, контекстуальну узгодженість, цифрову цілісність, відтворюваність результатів перевірки та процесуальну інтегрованість.

По-п'яте, розроблено проєкт Інструкції з організації взаємодії правоохоронних органів та інших суб'єктів під час документування й розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку на деокупованих територіях і в районах ведення бойових дій, у якому визначено принципи, суб'єктний склад, функції та алгоритми координації діяльності органів досудового розслідування, прокуратури, оперативних підрозділів, військових формувань, органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, експертних установ та інших суб'єктів; порядок проведення першочергових слідчих (розшукових) дій, обміну доказовою інформацією, залучення спеціалістів, передачі речових і цифрових доказів, забезпечення безперервності їх збереження та взаємодії з міжнародними судовими установами, організаціями й спільними слідчими групами.

По-шосте, обґрунтовано способи імплементації положень Люблянсько-Гаазької конвенції про міжнародне співробітництво під час розслідування та переслідування злочину геноциду, злочинів проти людяності, воєнних злочинів та інших міжнародних злочинів до кримінального й кримінального процесуального законодавства України, що передбачає нормативне закріплення універсальної юрисдикції на підставі присутності особи; реалізацію принципу *aut dedere aut judicare* («видати або судити»); розширення механізмів міжнародної правової допомоги та діяльності спільних слідчих груп; посилення процесуальних гарантій потерпілих і механізмів відшкодування заподіяної їм шкоди; врегулювання конкуренції прохань Міжнародного кримінального суду (далі – МКС) та запитів іноземних держав, а також уточнення підстав відмови у виконанні прохань МКС відповідно до Римського статуту.

Емпіричну базу дослідження становлять результати вивчення матеріалів кримінальних проваджень, судових рішень та вироків, ухвалених судами України щодо кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, передбачених, зокрема, ст. ст. 437–442 КК України, упродовж 2014–2026 рр.; узагальнені результати опитувань працівників органів досудового розслідування, прокурорів, суддів,

співробітників експертних установ, військовослужбовців та інших осіб, які мають практичний досвід документування, розслідування та процесуального супроводу відповідної категорії кримінальних проваджень у різних регіонах України; аналітичні матеріали та узагальнення Офісу Генерального прокурора, Служби безпеки України, Національної поліції України, Державного бюро розслідувань, Міністерства юстиції України, матеріали міжнародних організацій та правозахисних інституцій, діяльність яких пов'язана з документуванням міжнародних злочинів; інформація міжнародних судових інституцій, аналітичних платформ, відкритих цифрових джерел, OSINT-ресурсів, а також власний практичний і науковий досвід автора у сфері кримінального процесу, криміналістики та розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

По закінченню доповіді присутніми були поставлені такі **запитання**:

Топчій В.В.: Шановна Олено Василівно, у чому полягає наукова новизна Вашого дослідження та які саме кримінальні процесуальні й криміналістичні положення Ви вважаєте найбільш важливими для сучасної правозастосовної практики?

Відповідь: Дякую за запитання. Наукова новизна дослідження полягає у комплексному поєднанні кримінального процесуального та криміналістичного підходів до розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку в умовах воєнного стану. У роботі сформовано сучасне бачення криміналістичної характеристики цієї категорії кримінальних правопорушень, визначено особливості предмета доказування, типових слідчих ситуацій, проведення окремих слідчих (розшукових) дій, використання цифрових доказів та міжнародної правової допомоги. Практичне значення мають також пропозиції щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства та методичних рекомендацій для правоохоронних органів.

Лисенко В.В.: Шановна Олено Василівно, які основні труднощі виникають під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку в умовах воєнного стану?

Відповідь: Дякую за запитання. Основними труднощами є проведення слідчих (розшукових) дій в умовах активних бойових дій або на деокупованих територіях, складність доступу до місця події, значний обсяг потерпілих та свідків, необхідність швидкого документування слідів кримінального правопорушення, а також високий рівень використання цифрових технологій та інформаційних ресурсів. Окрему проблему становить забезпечення належної фіксації доказів відповідно до міжнародних стандартів, що є необхідним для їх подальшого використання як у національних судах, так і в міжнародних судових інституціях.

Максіменцев М.Г.: Яке значення, на Вашу думку, у сучасних умовах мають цифрові докази та OSINT-технології для розслідування міжнародних

кримінальних правопорушень?

Відповідь: Дякую за запитання. На сьогодні цифрові докази мають ключове значення, оскільки значна частина інформації про вчинення кримінальних правопорушень фіксується саме за допомогою цифрових засобів - мобільних телефонів, камер спостереження, супутникових систем, соціальних мереж, месенджерів та відкритих інформаційних платформ. OSINT-технології дозволяють здійснювати верифікацію фото- і відеоматеріалів, встановлювати геолокацію подій, маршрути пересування військової техніки, ідентифікувати осіб, причетних до вчинення міжнародних злочинів. У роботі обґрунтовано необхідність удосконалення процесуального механізму використання таких доказів та формування єдиних стандартів їх оцінки.

Новицька Н.Б.: Шановна Олено Василівно, чому, на Вашу думку, існує необхідність удосконалення кримінального процесуального законодавства України у сфері розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку?

Відповідь: Дякую за запитання. Чинний Кримінальний процесуальний кодекс України не повною мірою враховує специфіку розслідування міжнародних злочинів в умовах збройного конфлікту. На практиці виникають проблеми щодо проведення процесуальних дій на окупованих або деокупованих територіях, використання цифрових доказів, міжнародної правової допомоги, дистанційного допиту свідків та потерпілих, а також забезпечення безпеки учасників кримінального провадження. Саме тому у дисертації запропоновано напрями вдосконалення кримінального процесуального законодавства з урахуванням міжнародних стандартів та сучасних умов воєнного стану.

Лопашук Д.І.: Шановна Олено Василівно, яке практичне значення мають результати Вашого дослідження для діяльності органів досудового розслідування та міжнародних судових інституцій?

Відповідь: Дякую за запитання. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у діяльності слідчих, прокурорів, суддів, експертів та інших суб'єктів кримінального провадження під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Запропоновані криміналістичні рекомендації та процесуальні підходи можуть бути використані при документуванні міжнародних злочинів, організації міжнародної взаємодії, підготовці методичних матеріалів та вдосконаленні системи доказування. Крім того, результати дослідження можуть бути корисними для забезпечення належної підготовки матеріалів для Міжнародного кримінального суду та інших міжнародних механізмів кримінального переслідування.

Після цього було надано слово **рецензентам** роботи:

Доктор юридичних наук, професор Колб О.Г. Рецензент підкреслив, що дисертаційне дослідження Чернецької Олени Василівни на тему

«Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» виконане якісно, на високому науковому та методологічному рівні. Основні положення, висновки та пропозиції, сформульовані авторкою, є належним чином обґрунтованими, логічно вивіреними та такими, що мають належний ступінь наукової достовірності. Це зумовлено тим, що вони отримані в результаті комплексного аналізу наукових джерел, норм чинного кримінального процесуального законодавства, міжнародно-правових актів, статистичних даних, матеріалів правозастосовної практики, а також значного емпіричного масиву, опрацьованого в межах дослідження.

Позитивним аспектом роботи, на думку рецензента, є вміння дисертантки аргументовано відстоювати власну наукову позицію, вести фахову дискусію з представниками юридичної науки, критично оцінювати усталені підходи та водночас пропонувати авторське бачення шляхів розв'язання актуальних проблем розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Матеріал дисертації викладено послідовно, логічно, системно, з дотриманням належного рівня наукової абстракції та узагальнення.

Також рецензент відзначив, що проведене дослідження відповідає вимогам, які ставляться до дисертацій такого рівня, а одержані авторкою результати мають суттєве значення як для подальшого розвитку науки кримінального процесу та криміналістики, так і для вдосконалення сучасної системи розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку в Україні. Особливо важливим є те, що в роботі відповідна категорія кримінальних правопорушень розглядається не лише як сукупність окремих кримінально караних діянь, а як складне багаторівневе суспільно небезпечне явище, розслідування якого потребує поєднання кримінальних процесуальних, криміналістичних, міжнародно-правових та організаційних механізмів.

Рецензентом було наголошено і на практичному значенні дисертації, яке полягає в тому, що сформульовані в ній висновки, пропозиції та рекомендації можуть бути використані у законотворчій діяльності, під час удосконалення кримінального процесуального законодавства, у правозастосовній практиці органів досудового розслідування, прокуратури та суду, а також у процесі розроблення методичних рекомендацій щодо документування та розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Важливим здобутком дослідження рецензент вважає запропоновані авторкою підходи до формування сучасних криміналістичних методик розслідування міжнародних злочинів, а також до вдосконалення механізмів доказування в умовах воєнного стану.

Окрему увагу рецензент звернув на те, що в дисертації на основі вивчення наукових праць, статистичних показників, матеріалів кримінальних проваджень, судової практики та результатів емпіричних досліджень

обґрунтовано необхідність посилення аналітичної складової у процесі виявлення, документування та розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Зокрема, важливим є висновок авторки про потребу вдосконалення механізмів використання цифрових доказів, OSINT-технологій, фото- та відеофіксації, а також більш широкого використання сучасних інформаційно-аналітичних методів під час доказування міжнародних злочинів. На думку рецензента, такий підхід дозволяє забезпечити більш ефективне документування міжнародних кримінальних правопорушень та адаптувати національну систему кримінальної юстиції до сучасних викликів воєнного часу.

Позитивно оцінено також те, що дисертантка приділила увагу питанням криміналістичного прогнозування та моделювання типових слідчих ситуацій під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Рецензент відзначив, що аналіз динаміки, структури та способів учинення відповідних кримінальних правопорушень, а також врахування сучасних умов міжнародного збройного конфлікту дають змогу формувати науково обґрунтовані підходи до організації розслідування, планування слідчих (розшукових) дій та вдосконалення діяльності уповноважених органів.

Дисертаційне дослідження Чернецької Олени Василівни, за висновком рецензента, є оригінальною, самостійною та завершеною науковою працею, виконаною на належному теоретичному й прикладному рівнях. Робота має чітку, послідовну та внутрішньо узгоджену структуру, а за своєю архітектонікою є комплексним дослідженням, у якому всебічно розкрито одну з найбільш актуальних проблем сучасної науки кримінального процесу та криміналістики. Зміст дисертації, глибина аналізу та багатогранність висвітленої проблематики свідчать про високий рівень наукової підготовки її авторки, її здатність до самостійного вирішення складних наукових завдань і формулювання обґрунтованих висновків.

У цілому, як зазначив рецензент, до захисту подано завершене наукове дослідження, яке містить низку нових наукових положень, висновків і рекомендацій, що у своїй сукупності становлять вагомий внесок у розвиток науки кримінального процесу, криміналістики та практики розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. У дисертації розв'язано важливу наукову проблему, що має актуальне значення для діяльності правоохоронних органів, міжнародного кримінального правосуддя та вдосконалення національного механізму документування й розслідування міжнародних злочинів.

Загальна оцінка дисертаційної роботи є позитивною. Дисертація Чернецької Олени Василівни «Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» може бути рекомендована до розгляду у спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

Доктор юридичних наук, доцент Вітюк Д.Л. Рецензентом відзначено, що актуальність обраної Чернецькою Оленою Василівною теми дисертаційного дослідження «Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» не викликає сумнівів і повною мірою відповідає сучасним потребам науки кримінального процесу, криміналістики, правозастосовної практики та завданням забезпечення ефективного розслідування міжнародних злочинів в умовах воєнного стану. На думку рецензента, обрана проблематика є своєчасною, суспільно значущою та безпосередньо пов'язаною з необхідністю вдосконалення кримінальних процесуальних і криміналістичних механізмів документування та розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку як однієї з ключових передумов забезпечення національної безпеки, відновлення справедливості та притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності.

Позитивним, на думку рецензента, є те, що авторці вдалося уникнути однобічності та тенденційності при висвітленні досліджуваної проблематики. У дисертації простежується прагнення до об'єктивного, комплексного й науково виваженого аналізу як теоретичних засад, так і практичних аспектів розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Матеріал у всіх розділах роботи викладено в логічній послідовності, системно й доступно, що забезпечує цілісне сприйняття авторської концепції та полегшує розуміння змісту дослідження.

Рецензент підкреслив, що виконане Чернецькою Оленою Василівною дослідження присвячене актуальним проблемам, які мають важливе значення як у теоретичному, так і в практичному вимірах. У роботі порушено коло питань, пов'язаних із криміналістичною характеристикою кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, особливостями предмета доказування, типовими слідчими ситуаціями, тактикою проведення слідчих (розшукових) дій, використанням цифрових доказів, міжнародною правовою допомогою, а також удосконаленням кримінальних процесуальних механізмів розслідування міжнародних злочинів. Саме тому дисертація має вагоме значення не лише для подальшого розвитку науки кримінального процесу та криміналістики, а й для вдосконалення діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду.

Окремо рецензент наголосив, що дисертація є одним із перших в Україні комплексних монографічних досліджень, у якому реалізовано цілісний доктринальний підхід до осмислення кримінальних процесуальних та криміналістичних засад розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. У роботі визначено шляхи розв'язання низки фундаментальних і прикладних проблем, пов'язаних із документуванням міжнародних злочинів, удосконаленням механізмів доказування, використанням сучасних цифрових технологій та посиленням

міжвідомчої й міжнародної взаємодії у сфері кримінального переслідування міжнародних злочинів.

Рецензент позитивно оцінив те, що на основі вивчення наукових праць, офіційних статистичних даних, матеріалів кримінальних проваджень, судової практики та результатів емпіричних досліджень авторкою обґрунтовано необхідність удосконалення системи документування та аналізу доказової інформації у кримінальних провадженнях щодо міжнародних злочинів. Такий підхід, на переконання рецензента, має важливе значення для більш ефективного виявлення, фіксації та доказування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Важливим є й те, що у дисертації акцентовано увагу на потребі посилення аналітичної складової у процесі оцінки доказів, використання OSINT-технологій, цифрової криміналістики та прогнозування розвитку сучасних форм міжнародної злочинної діяльності в умовах воєнного конфлікту.

Охарактеризувавши загалом усі розділи дисертації, рецензент оцінив їх зміст позитивно. Було відзначено, що після попереднього обговорення дисертація була доопрацьована, а висловлені рекомендації належним чином враховані авторкою. Це, на думку рецензента, свідчить про належний рівень наукової культури здобувачки, її відкритість до фахової дискусії та здатність удосконалювати власні наукові положення.

Рецензент звернув увагу на мову, стиль і логіку викладення матеріалу. Дисертація написана грамотно, з дотриманням вимог наукового стилю. Виклад результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій є чітким, послідовним і доступним, що забезпечує належний рівень сприйняття роботи як науковою спільнотою, так і практичними працівниками, які можуть використовувати її результати у професійній діяльності.

Таким чином, дисертаційне дослідження Чернецької Олени Василівни на тему «Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» є завершеною науковою працею та може бути рекомендоване до розгляду спеціалізованою вченою радою відповідного профілю.

Доктор юридичних наук, доцент Бодунова О.М. Рецензентом підкреслено, що основні положення дисертаційного дослідження Чернецької Олени Василівни дають достатні підстави говорити про актуальність обраної теми та наукову новизну одержаних результатів. На думку рецензента, тема дисертації «Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» є надзвичайно актуальною, оскільки безпосередньо стосується однієї з найбільш складних та суспільно небезпечних категорій кримінальних правопорушень, від ефективності розслідування яких залежать забезпечення національної безпеки, реалізація принципу невідворотності покарання, дотримання міжнародних стандартів правосуддя та належне функціонування системи кримінальної юстиції, особливо в умовах воєнного стану та триваючої

збройної агресії проти України.

Обґрунтованість наукових положень дисертації та достовірність отриманих результатів підтверджуються належною теоретичною і методологічною базою дослідження, критичним аналізом та узагальненням праць вітчизняних і зарубіжних учених, комплексним опрацюванням національного кримінального процесуального законодавства, міжнародно-правових актів, матеріалів правозастосовної практики, офіційних статистичних даних і результатів емпіричних досліджень. Саме такий підхід забезпечив належний рівень наукової достовірності сформульованих висновків і рекомендацій.

Структурно дослідження побудоване логічно й послідовно, а його розділи та підрозділи органічно пов'язані між собою. При побудові структури основного тексту авторкою дотримано принципів пропорційності, внутрішньої узгодженості та взаємодоповнюваності елементів дослідження. Мета і завдання, визначені у вступі, повною мірою знайшли своє відображення у змісті дисертації. Усі висновки й пропозиції, сформульовані за результатами дослідження, об'єднані ключовою ідеєю роботи, яка полягає у розкритті кримінальних процесуальних та криміналістичних засад розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, а також у формуванні цілісного бачення сучасного механізму документування та доказування міжнародних злочинів.

Рецензент відзначив, що в цілому дисертаційне дослідження засвідчує вміння авторки аргументовано доводити власні наукові судження, вести фахову дискусію та критично оцінювати наявні в науці підходи до розуміння природи, механізмів учинення, особливостей доказування та організації розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Основні висновки та пропозиції викладені чітко, послідовно, без двозначності, а головні положення дослідження сформульовано комплексно, системно та прозоро. Наведені у роботі аргументи не суперечать один одному, є взаємопов'язаними та достатніми для підтвердження авторської концепції.

Дисертантка послідовно дотримується принципу поєднання кримінального процесуального, криміналістичного та міжнародно-правового підходів при аналізі позитивних і негативних чинників, які впливають на ефективність розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. У роботі коректно використано методи юридичного аналізу, тлумачення правових норм, криміналістичного узагальнення, статистичного оцінювання, моделювання типових слідчих ситуацій та наукового прогнозування, що дозволило комплексно підійти до дослідження проблеми та сформулювати науково обґрунтовані рекомендації щодо її вирішення.

Окрему увагу рецензент звернув на те, що висновки дисертації містять основні наукові результати, отримані авторкою особисто, та синтезують накопичену в роботі інформацію відповідно до загальної мети і конкретних

завдань, сформульованих у вступі. Вони мають завершений характер, відображають внутрішню логіку дослідження та становлять вагомий внесок у розвиток науки кримінального процесу і криміналістики, а також у вдосконалення практики розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Загалом, на думку рецензента, дисертаційне дослідження Чернецької Олени Василівни є завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, що висвітлює актуальну тему та має вагоме теоретичне й практичне значення. За рівнем наукової новизни наведені у дисертаційній роботі результати відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук.

Тема роботи, її об'єкт, предмет, зміст, а також сформульовані положення і висновки відповідають паспорту спеціальності 081 «Право», вимогам МОН України, які висуваються до робіт на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, пп. 7, 8 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, і можуть бути рекомендовані до подання на розгляд спеціалізованої вченої ради.

Чернецька Олена Василівна висловила виступаючим та усім присутнім на засіданні фахового семінару подяку за позитивну оцінку дисертаційної роботи, за висловлені побажання, зауваження та професійні поради, які сприяли вдосконаленню змісту роботи.

На основі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили запропонувати такий:

ВИСНОВОК

щодо дисертації Чернецької Олени Василівни на тему: «Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку»

Обґрунтування вибору теми дослідження. Повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України зумовила безпрецедентне зростання кількості кримінальних проваджень щодо кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Переважну більшість таких кримінальних проваджень становлять провадження, зареєстровані за ст. 438 КК України («Воснні злочини») (99 % з усіх складів кримінальних правопорушень Розділу XX Особливої частини КК України). Так, за даними Офісу Генерального прокурора, 2022 року було зареєстровано 60 387 кримінальних проваджень за ст. 438 КК України, з яких 49 483 перебували в провадженні органів безпеки, а 11 429 – органів Національної поліції України.

2023 року кількість зареєстрованих кримінальних проваджень зросла до 60 944, із яких 53 463 розслідувались органами безпеки, 8 079 – органами Національної поліції України та 19 – Державним бюро розслідувань. 2024 року було зареєстровано 28 788 кримінальних проваджень цієї категорії, з яких 26 322 перебували в провадженні органів безпеки, 2 971 – органів Національної поліції України та 29 – Державного бюро розслідувань. Станом на кінець червня 2025 року зареєстровано ще 26 356 кримінальних проваджень, із яких 23 059 перебували в провадженні органів безпеки, 3 611 – органів Національної поліції України та 9 – Державного бюро розслідувань.

Отже, із початку повномасштабної збройної агресії російської федерації загальна кількість зареєстрованих кримінальних проваджень за ст. 438 КК України перевищила 176 тисяч, що свідчить про безпрецедентний масштаб кримінального переслідування за кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Незважаючи на те, що, відповідно до правил підслідності, основний обсяг таких кримінальних проваджень розслідують органи безпеки, значна їхня кількість перебуває також у провадженні органів Національної поліції України та Державного бюро розслідувань. Це обумовлено не лише надзвичайно великим навантаженням на органи безпеки, а й потребою в забезпеченні оперативного документування кримінальних правопорушень безпосередньо після їхнього вчинення. Територіальна розгалуженість підрозділів Національної поліції України, їхня постійна присутність у регіонах, оперативний доступ до місць подій, потерпілих і свідків, а також можливість невідкладного проведення першочергових слідчих (розшукових) дій об'єктивно зумовили залучення цих органів до документування зазначеної категорії кримінальних правопорушень.

Тому документування фактів агресії, порушень законів і звичаїв війни, застосування заборонених методів ведення війни, посягань на цивільне населення, об'єкти цивільної інфраструктури, культурні цінності та інші об'єкти, що перебувають під захистом міжнародного гуманітарного права, стало одним із пріоритетних напрямів діяльності органів правопорядку України. За сучасних умов саме ефективність розслідування цієї категорії кримінальних правопорушень значною мірою визначає можливість реалізації принципу невідворотності кримінальної відповідальності, захисту прав потерпілих, забезпечення міжнародного правосуддя та формування належної доказової бази для національних і міжнародних судових інституцій.

Варто наголосити, що розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку здійснюється в умовах активних бойових дій, тимчасової окупації окремих територій, масового переміщення населення, руйнування об'єктів критичної інфраструктури, потреби в проведенні слідчих (розшукових) дій на деокупованих територіях, широкого використання цифрових технологій, відкритих джерел інформації, супутникових знімків, матеріалів безпілотних літальних апаратів та інформації, отриманої в межах міжнародного кримінального співробітництва. Такі умови потребують переосмислення традиційних підходів до організації досудового розслідування, доказування, взаємодії правоохоронних органів і застосування

спеціальних процесуальних механізмів, зокрема спеціального кримінального провадження (*in absentia*).

Потреба в проведенні цього дослідження зумовлена також активним розвитком міжнародного кримінального правосуддя, розширенням співробітництва України з Міжнародним кримінальним судом, Євроюстом, спільними слідчими групами, міжнародними моніторинговими місіями та іншими міжнародними організаціями. Ефективне використання результатів такого співробітництва вимагає вдосконалення національного кримінального процесуального законодавства, гармонізації його положень із міжнародними стандартами, а також розроблення сучасних криміналістичних рекомендацій щодо документування, збирання, перевірки та оцінки доказів.

Окремі кримінальні процесуальні, криміналістичні та міжнародно-правові аспекти розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку досліджували в своїх працях Ю. П. Аленін, В. В. Арешонков, І. В. Басиста, В. П. Бахін, В. Д. Берназ, Т. В. Варфоломеева, А. А. Вознюк, Г. П. Власова, А. Ф. Волобуєв, В. І. Галаган, В. Г. Гончаренко, І. В. Гора, В. А. Журавель, А. В. Іщенко, Н. І. Клименко, І. І. Когутич, В. А. Колесник, В. О. Коновалова, В. С. Кузьмічов, Є. Д. Лук'янчиков, В. Т. Маляренко, В. Т. Нор, М. А. Погорецький, М. В. Салтевський, Р. Л. Степанюк, О. В. Таран, О. Ю. Татаров, В. В. Тищенко, В. В. Топчій, Л. Д. Удалова, К. О. Чаплинський, С. С. Чернявський, Ю. М. Чорноус, М. С. Цуцкірідзе, К. П. Шевчишена, В. Ю. Шепітько, В. В. Юсупов та ін.

Попри вагомий внесок зазначених учених у розвиток кримінального процесуального та криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, низка актуальних питань залишається недостатньо дослідженою. Зокрема, потребують комплексного наукового осмислення особливості організації досудового розслідування цієї категорії кримінальних правопорушень в умовах повномасштабної збройної агресії, кримінальні процесуальні засади застосування спеціального кримінального провадження (*in absentia*), особливості доказування із використанням цифрових джерел доказової інформації, результатів OSINT-досліджень і матеріалів міжнародних організацій, процесуальний порядок їхнього використання, критерії оцінки таких доказів, а також механізми взаємодії правоохоронних органів і міжнародних інституцій під час документування й розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Саме потреба в комплексному вирішенні вказаних наукових і практичних проблем зумовила вибір теми цього дисертаційного дослідження, визначила його мету, завдання та структуру.

Зазначені обставини й зумовили обрання теми дисертації, визначили об'єкт і предмет дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019); Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України від 14

вересня 2020 року № 392/2020); Національної стратегії у сфері прав людини (Указ Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021); Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023); Стратегії забезпечення права кожного на справедливий суд та функціонування системи правосуддя в Україні на 2024–2028 роки (Указ Президента України від 11 червня 2024 року № 361/2024); Стратегії зовнішньополітичної діяльності України (Указ Президента України від 26 серпня 2021 року № 448/2021), а також положень Кіотської декларації щодо розширення можливостей попередження злочинів, кримінального правосуддя та верховенства права (схвалена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 76/181 від 16 грудня 2021 року). Робота відповідає Тематиці наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства освіти і науки України на 2022–2026 роки (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 лютого 2022 року № 109). Роботу виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри кримінального права та процесу Державного податкового університету «Розслідування кримінальних правопорушень (кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти)» (державний реєстраційний № 0121U113579).

Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Державного податкового університету від 09 квітня 2026 року (протокол № 14).

Мета і завдання дослідження. *Метою* роботи є теоретичне узагальнення та розв’язання комплексної наукової проблеми щодо формування теоретико-прикладних кримінальних процесуальних і криміналістичних засад розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку з розробленням пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення законодавства та відповідної правозастосовної практики.

Для досягнення зазначеної мети поставлено такі *завдання*:

- охарактеризувати стан наукових розробок і методологію дослідження розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

- розкрити поняття, види й специфіку кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

- проаналізувати зарубіжний досвід розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку й визначити перспективи його використання в Україні;

- визначити систему обставин, що підлягають доказуванню під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

- виокремити й класифікувати типові слідчі ситуації, що виникають на початковому етапі розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– дослідити особливості використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– охарактеризувати криміналістичні особливості проведення огляду місця події під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– розкрити тактичні особливості проведення допиту учасників кримінального провадження під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– визначити особливості проведення інших слідчих (розшукових) і процесуальних дій під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– дослідити особливості проведення спеціального досудового розслідування щодо кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– проаналізувати особливості доказування в справах про кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– охарактеризувати взаємодію правоохоронних органів під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– висвітлити правові засади міжнародного співробітництва під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– розкрити форми міжнародного співробітництва під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

– визначити особливості співробітництва України з Міжнародним кримінальним судом та іншими міжнародними правоохоронними організаціями під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини у сфері розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Предмет дослідження – кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення обумовлених нею завдань використано комплекс загальнонаукових (аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, аналогія, моделювання тощо) і спеціальних методів наукового пізнання. Їхнє застосування забезпечило всебічне дослідження кримінальних процесуальних і криміналістичних засад розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. *Діалектичний метод* використано для дослідження кримінальних процесуальних і криміналістичних аспектів розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного

правопорядку в єдності їх змісту та форми, виявлення закономірностей розвитку національного законодавства й міжнародних механізмів кримінального переслідування осіб, причетних до вчинення міжнародних злочинів (розділи 1–5). *Системно-структурний метод* застосовано для дослідження механізму розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку як цілісної системи взаємопов'язаних процесуальних, криміналістичних, організаційних і міжнародно-правових елементів, а також для аналізу структури предмета доказування, системи слідчих (розшукових) дій та форм міжнародного співробітництва (розділи 1–5). *Історико-правовий метод* використано для вивчення генези міжнародно-правового регулювання відповідальності за кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, становлення національного законодавства України в цій сфері, а також розвитку наукових підходів до їхнього розслідування (підрозділи 1.1–1.3). *Формально-логічний метод* застосовано під час аналізу понятійно-категоріального апарату дослідження, визначення сутності й змісту кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, формулювання авторських дефініцій і наукових висновків, а також у процесі дослідження особливостей доказування та процесуальної діяльності під час їхнього розслідування (розділи 1–5). *Порівняльно-правовий (компаративістський) метод* використано для аналізу законодавства зарубіжних держав, міжнародно-правових актів, практики міжнародних кримінальних судових установ і національних моделей розслідування міжнародних злочинів з метою виявлення позитивного досвіду та можливостей його імплементації у вітчизняне законодавство й правозастосовну практику (підрозділ 1.3, розділ 5). *Метод моделювання* застосовано під час розроблення криміналістичних рекомендацій щодо організації та проведення слідчих (розшукових) дій, формування типових слідчих ситуацій, алгоритмів дій слідчого й прокурора, а також у процесі обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства України та міжнародного співробітництва у сфері розслідування міжнародних злочинів (розділи 2–5). *Соціологічні методи* (анкетування, інтерв'ювання, експертне опитування) використано з метою з'ясування позицій слідчих, прокурорів, суддів, адвокатів, експертів та інших фахівців щодо проблемних питань розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, а також оцінювання ефективності чинного механізму їх документування та розслідування (розділи 2–5). *Статистичні методи* застосовано для аналізу емпіричних даних, офіційної статистичної інформації правоохоронних органів України, узагальнення результатів вивчення матеріалів кримінальних проваджень, судової практики, а також оцінювання сучасного стану й тенденцій розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (розділи 1–5). *Метод документального аналізу* використано під час дослідження міжнародних договорів, актів Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи, Європейського Союзу, Римського статуту Міжнародного кримінального суду, рішень міжнародних судових інституцій, матеріалів спільних слідчих груп та

інших документів, що регламентують порядок документування й розслідування міжнародних злочинів (розділи 1, 4, 5).

Використання зазначених методів у їхньому взаємозв'язку забезпечило об'єктивність, достовірність та наукову обґрунтованість отриманих результатів, сформульованих висновків і пропозицій щодо вдосконалення кримінальних процесуальних і криміналістичних засад розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Емпіричну базу дослідження становлять узагальнені матеріали 440 кримінальних проваджень за ст. 436–447 КК України; результати опитування 250 респондентів (145 слідчих Національної поліції України і Служби безпеки України, 60 прокурорів, 15 детективів), які безпосередньо здійснювали розслідування кримінальних правопорушень зазначеної категорії; інформаційно-аналітичні матеріали Офісу Генерального прокурора, Національної поліції України, Верховного Суду, Державної судової адміністрації України й низки міжнародних інституцій: Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Європейського Союзу, Європейського суду з прав людини, Міжнародного кримінального суду, Міжнародної комісії з питань зниклих безвісти, міжнародних правозахисних організацій та моніторингових місій.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим в Україні комплексним монографічним дослідженням, в якому реалізовано доктринальний підхід до формування теоретико-прикладних кримінальних процесуальних і криміналістичних засад розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку з визначенням напрямів розв'язання низки фундаментальних і прикладних проблем. Найсуттєвішими вважаються такі положення:

вперше:

– розроблено наукові основи комплексної методики розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, що ґрунтуються на поєднанні кримінально-правових (відповідно до положень розділу XX Особливої частини Кримінального кодексу (далі – КК) України), міжнародно-правових (вид збройного конфлікту; статус потерпілих і правопорушників; зв'язок діяння зі збройним конфліктом; системність або широкомасштабність протиправних дій) і криміналістично значущих (механізм кримінально протиправної діяльності; джерела доказової інформації; слідова картина; особа правопорушника та його місце в системі військового підпорядкування; територіальні й безпекові умови документування) критеріїв, взаємозв'язок яких визначає структуру методики, зміст предмета доказування, типові слідчі ситуації, напрями планування та особливості проведення слідчих (розшукових) й інших процесуальних дій на підконтрольних і деокупованих територіях, тимчасово окупованих територіях та в районах ведення бойових дій;

– встановлено, що предмет доказування в кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, який поряд з обставинами, передбаченими ст. 91 КПК України, охоплює обставини: існування та характер збройного конфлікту;

зв'язок конкретного діяння зі збройним конфліктом; статус потерпілих і правопорушників; системний або широкомасштабний характер протиправних дій; взаємозв'язок між окремими епізодами; структуру командування, характер підпорядкування та роль особи в реалізації спільного кримінально протиправного плану, що забезпечує узгодження національного процесу доказування з вимогами міжнародного кримінального та міжнародного гуманітарного права;

– на основі диференціації завдань кримінального провадження систематизовані типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування за сукупністю взаємопов'язаних критеріїв (джерело й обсяг первинної інформації; територіальне розташування та можливість доступу до місця події; стан збереження слідової картини; наявність відомостей про особу правопорушника й місце її перебування; безпекова обстановка; місцезнаходження потерпілих і свідків; наявність міжнародного елементу) та розроблено відповідні алгоритми дій слідчого й прокурора, що визначають зміст криміналістичних версій, тактичні завдання, послідовність першочергових процесуальних дій, напрями використання спеціальних знань, цифрових технологій і механізмів міжнародного співробітництва;

– сформовано кримінальну процесуальну модель роботи із сучасними джерелами доказової інформації, яка охоплює їх класифікацію на традиційні процесуальні, цифрові, відкриті (OSINT) та міжнародні; порядок виявлення, фіксації, вилучення або копіювання, збереження, перевірки автентичності та процесуального використання; фіксацію технічних характеристик електронних файлів і застосування хеш-ідентифікаторів; документування безперервності збереження цифрової інформації; забезпечення можливості перевірки її допустимості стороною захисту, а також систему спеціальних критеріїв оцінки, до яких віднесено простежуваність походження, верифікованість, контекстуальну узгодженість, цифрову цілісність, відтворюваність результатів перевірки та процесуальну інтегрованість;

– розроблено проєкт Інструкції з організації взаємодії правоохоронних органів та інших суб'єктів під час документування й розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку на деокупованих територіях і в районах ведення бойових дій, у якому визначено принципи, суб'єктний склад, функції та алгоритми координації діяльності органів досудового розслідування, прокуратури, оперативних підрозділів, військових формувань, органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, експертних установ та інших суб'єктів; порядок проведення першочергових слідчих (розшукових) дій, обміну доказовою інформацією, залучення спеціалістів, передачі речових і цифрових доказів, забезпечення безперервності їх збереження та взаємодії з міжнародними судовими установами, організаціями й спільними слідчими групами;

– обґрунтовано способи імплементації положень Люблянсько-Гаазької конвенції про міжнародне співробітництво під час розслідування та переслідування злочину геноциду, злочинів проти людяності, воєнних злочинів та інших міжнародних злочинів до кримінального й кримінального

процесуального законодавства України, що передбачає нормативне закріплення універсальної юрисдикції на підставі присутності особи; реалізацію принципу *aut dedere aut judicare* («видати або судити»); розширення механізмів міжнародної правової допомоги та діяльності спільних слідчих груп; посилення процесуальних гарантій потерпілих і механізмів відшкодування заподіяної їм шкоди; врегулювання конкуренції прохань Міжнародного кримінального суду (далі – МКС) та запитів іноземних держав, а також уточнення підстав відмови у виконанні прохань МКС відповідно до Римського статуту;

удосконалено:

– класифікацію кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку за рахунок їхнього розподілу: за особливостями механізму кримінально протиправної діяльності – на управлінські, бойові, системні й організаційно-забезпечувальні; за характером джерел доказової інформації – на кримінальні правопорушення з переважанням документальних, матеріально-фіксованих, цифрових доказів і зі змішаним типом доказування, що створює підґрунтя для диференціації відповідних програм розслідування, визначення типових слідчих ситуацій та вибору оптимального комплексу процесуальних і криміналістичних засобів;

– характеристику особи правопорушника з урахуванням його належності до військових формувань держави-агресора, місця в структурі військового або іншого організаційного підпорядкування, характеру виконуваних функцій, фактичних повноважень, ролі в підготовці та реалізації кримінально протиправного плану, а також зв'язку між наказами, діями підпорядкованих осіб і наслідками вчиненого діяння;

– систему планування досудового розслідування як засобу подолання інформаційної невизначеності в умовах воєнного стану через установлення залежності між конкретною слідчою ситуацією, змістом криміналістичних версій, тактичними завданнями, послідовністю слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, формами залучення спеціалістів, використанням цифрових технологій і міжнародних механізмів отримання доказової інформації;

– організаційно-тактичні засади огляду місця події залежно від виду об'єкта та характеру наслідків кримінального правопорушення (місця ракетних, артилерійських і авіаційних ударів; руйнування об'єктів цивільної та критичної інфраструктури; масових убивств, катувань, незаконного утримання цивільних осіб і масових поховань), площі території, стану слідової картини та рівня безпекових ризиків із комплексним використанням фото- й відеофіксації, безпілотних авіаційних систем, аерофотозйомки, супутникових даних, тривимірного моделювання, геоінформаційних систем і геопросторової прив'язки;

– систему тактичних прийомів допиту потерпілих, свідків, підозрюваних, військовополонених відповідно до їхнього процесуального статусу, військовослужбовців, представників міжнародних організацій та інших осіб через поєднання криміналістичних рекомендацій із травма-інформованим підходом, міжнародними стандартами захисту прав людини, залученням

психологів і перекладачів, мінімізацією повторної травматизації, використанням дистанційної участі та цифрових засобів фіксації показань;

– системно-функціональний підхід до використання спеціальних знань під час документування та розслідування кримінальних правопорушень цієї категорії, який передбачає залучення фахівців у галузях судової медицини, молекулярної генетики, військової справи, балістики, вибухотехніки, інженерії, цифрової криміналістики, психології, геоінформаційних технологій і міжнародного гуманітарного права, проведення комплексів судових експертиз, аналіз супутникових даних, матеріалів безпілотних систем, відкритих джерел інформації та застосування тривимірної реконструкції події;

– кримінальні процесуальні засади спеціального досудового розслідування (*in absentia*) щодо кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку в частині належного повідомлення підозрюваного, забезпечення права на захист, перегляду судових рішень, ухвалених за відсутності обвинуваченого, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і створення спеціалізованого інформаційного порталу з можливістю персоналізованого доступу після електронної ідентифікації особи;

– теоретичні положення щодо форм міжнародного співробітництва під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку через визначення їхнього кримінального процесуального, організаційного й криміналістичного значення, особливостей діяльності спільних слідчих груп, участі міжнародних експертів і місій, виконання запитів про міжнародну правову допомогу, екстрадиції та передачі осіб МКС, міжнародного інформаційного обміну й використання спеціалізованих баз доказової інформації;

дістало подальший розвиток:

– положення щодо структури комплексної методики розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, яка охоплює загальні теоретико-методологічні засади й прикладні програми розслідування окремих видів і груп таких правопорушень, диференційовані за механізмом кримінально протиправної діяльності, джерелами доказової інформації, слідчими ситуаціями та умовами проведення процесуальних дій;

– напрями використання зарубіжного досвіду розслідування міжнародних злочинів, що передбачають запровадження структурних розслідувань; утворення спеціалізованих підрозділів; розширення практики діяльності спільних слідчих груп; нормативне врегулювання використання цифрової інформації, матеріалів OSINT і супутникових даних; створення Єдиного державного реєстру міжнародних кримінальних правопорушень і централізованого банку доказової інформації;

– положення щодо первинного документування місць учинення кримінальних правопорушень військовослужбовцями в разі, коли через бойові дії, мінну небезпеку, тимчасову окупацію території або інші об'єктивні обставини своєчасне прибуття уповноважених суб'єктів досудового

розслідування є неможливим, із подальшою передачею зафіксованих матеріалів органу досудового розслідування та їхнім належним процесуальним оформленням;

– наукові підходи до проведення пред’явлення для впізнання, слідчого експерименту, освідування, обшуку, тимчасового доступу до речей і документів, отримання зразків для експертного дослідження та призначення судових експертиз в умовах воєнного стану з урахуванням обмеженого доступу до територій, значного проміжку часу після події, перебування учасників провадження за межами України, використання дистанційних форм участі та потреби в забезпеченні збереження цифрової доказової інформації;

– аргументація щодо вдосконалення переліку кримінальних правопорушень, стосовно яких допускається спеціальне досудове розслідування, зокрема вилучення ст. 445 КК України з переліку, передбаченого ч. 2 ст. 297-1 КПК України, у зв’язку з віднесенням цього діяння до кримінальних проступків, та доповнення зазначеної процесуальної норми посиланням на ст. 346-2 КК України;

– положення щодо використання міжнародних стандартів доказування та практики міжнародних судових установ під час визначення обставин, що підлягають доказуванню, оцінювання матеріалів міжнародних організацій, цифрових даних і результатів OSINT-досліджень, а також забезпечення можливості використання одержаних доказів у національному кримінальному провадженні та міжнародному кримінальному судочинстві;

– напрями вдосконалення системи кримінальних правопорушень, передбачених розділом XX Особливої частини КК України, через усунення термінологічних і системних неузгодженостей, гармонізації положень статей 437 і 438 КК України з міжнародним кримінальним і міжнародним гуманітарним правом, нормативного врегулювання відповідальності за злочини проти людяності й командної відповідальності, що сприятиме правильній кримінально-правовій кваліфікації та визначенню належних напрямів розслідування;

– правові та організаційні засади співробітництва України з МКС у частині реалізації принципу комплементарності, виконання прохань Суду, проведення процесуальних дій на території України, розмежування передачі особи МКС та екстрадиції, вирішення конкуренції прохань МКС і запитів іноземних держав, захисту потерпілих і свідків та використання одержаної доказової інформації в національному й міжнародному кримінальному провадженні.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що обґрунтовані в дисертації положення впроваджені й можуть бути використані в:

– *науково-дослідній роботі* – для подальших наукових досліджень проблем кримінальних процесуальних і криміналістичних засад розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (акти впровадження Державного податкового університету від 19 травня 2026 року та Національної академії внутрішніх справ від 24 грудня 2024 року);

– *законотворчій діяльності* – під час підготовки змін до чинного законодавства України щодо розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (довідка Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності від 29 квітня 2026 року № 147д9/9-07);

– *практичній діяльності* – як рекомендації під час практичної діяльності органів досудового розслідування, прокуратури, судів, адвокатів, а також у процесі проведення занять щодо підвищення кваліфікації (довідка Адвокатського об'єднання «ЮС ФОРТІС» від 25 березня 2026 року № 25/03-7);

– *освітньому процесі* – для проведення різних форм занять зі здобувачами вищої освіти денної та заочної форм навчання за такими навчальними дисциплінами: «Судові та правоохоронні органи», «Кримінальне процесуальне право України», «Криміналістика» (акти впровадження Державного податкового університету від 17 лютого 2026 року та Національної академії внутрішніх справ від 24 грудня 2024 року).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною, завершеною науковою працею. Сформульовані в ній положення, узагальнення, висновки, рекомендації та пропозиції обґрунтовано на підставі самостійно проведених досліджень.

У науковій статті «Практика Європейського суду з прав людини у здійсненні правосуддя», опублікованій спільно з О. Андрійченко, автором особисто проаналізовано практику Європейського суду з прав людини щодо забезпечення права на справедливий судовий розгляд та визначено її значення для вдосконалення кримінального процесуального законодавства України.

У науковій статті «Міжнародні стандарти права на життя людини: проблеми забезпечення в умовах збройного конфлікту», опублікованій спільно з В. Шилінговим, автором особисто досліджено міжнародно-правові стандарти забезпечення права на життя в умовах збройного конфлікту, проаналізовано практику міжнародних судових інституцій щодо захисту цього права та обґрунтовано напрями вдосконалення національного законодавства з урахуванням норм міжнародного гуманітарного права.

У науковій статті «International humanitarian law and ecocide: the war in Ukraine as a case study», опублікованій у співавторстві з Т. Дуюною, М. Вознюком, С. Корецьким та В. Шилінговим, автором особисто досліджено кримінально-процесуальні та міжнародно-правові аспекти документування фактів екоциду в умовах збройної агресії проти України.

У науковій статті «Accountability of Public Officials for Committing Criminal Offenses Against Justice», опублікованій спільно з А. Воронцовим, М. Семенишиним, І. Залієвською та С. Єгоровим, автором особисто досліджено кримінальні процесуальні аспекти забезпечення притягнення до відповідальності службових осіб за вчинення кримінальних правопорушень проти правосуддя, проаналізовано міжнародні стандарти в цій сфері та обґрунтовано напрями вдосконалення національного законодавства.

У науковій статті «Public Participation in Crime Prevention in Ukraine», опублікованій спільно з П. Гарасимом, С. Галаганом, А. Патином, Л. Патином та О. Гумінін, автором особисто досліджено правові й організаційні засади участі

громадськості в запобіганні кримінальним правопорушенням, проаналізовано сучасні форми взаємодії населення та правоохоронних органів і визначено напрями підвищення ефективності такої взаємодії в Україні.

У науковій статті «Combating Criminal Offenses Against Peace, Human Security and International Legal Order in the Conditions of Sustainable Development», опублікованій спільно з В. Коваленком, І. Єрусалимовим, В. Філашкіним і В. Савіцьким, автором особисто досліджено сучасні кримінальні процесуальні й криміналістичні проблеми розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, а також обґрунтовано напрями вдосконалення механізмів протидії зазначеним кримінальним правопорушенням.

У науковій статті «Use of Special Knowledge in the Investigation of Criminal Offences Against Peace and Security of Mankind», опублікованій спільно з А. Антощуком, Ю. Терещенком, І. Красюком та В. Михайловим, автором особисто досліджено процесуальні й криміналістичні особливості використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

У науковій статті «Institutional and Legal Mechanism for Combating Crimes Against Peace and Security of Humanity in Ukraine», опублікованій спільно з А. Мацолою, І. Нестеровою, М. Вишневською, Ю. Комаринською та О. Павлюк, автором особисто досліджено інституційно-правові засади діяльності суб'єктів, уповноважених здійснювати розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

У науковій статті «Environmental Challenges and Economic Cooperation between Ukraine and the EU: Prospects for Sustainable Development», опублікованій спільно з В. Кононенком та Ю. Фокіним, автором особисто досліджено міжнародно-правові аспекти забезпечення екологічної безпеки в умовах збройної агресії.

У науковій статті «Creating and Sources of Romano-Germanic Law», опублікованій спільно з В. С. Шилінговим, автором особисто проаналізовано особливості формування романо-германської правової сім'ї, її джерельну базу, роль нормативно-правового акта як основного джерела права та значення романо-германської правової традиції для розвитку правової системи України.

У розділі «Human Rights and Modernization of the Constitution of Ukraine» колективної монографії «Innovations in Science: The Challenges of Our Time», опублікованому спільно з В. С. Шилінговим, автором особисто досліджено конституційно-правові засади забезпечення прав людини в умовах модернізації Конституції України та визначено напрями їхнього подальшого розвитку відповідно до міжнародних стандартів.

У розділі «Правова система суспільства: загальнотеоретичне дослідження» колективної монографії «Проблеми публічного та приватного права», опублікованому спільно з В. С. Шилінговим, автором особисто досліджено загальнотеоретичні підходи до розуміння правової системи суспільства, її структури, функцій і взаємозв'язку з правовою культурою, правосвідомістю й механізмом правового регулювання.

У тезах доповіді «Забезпечення балансу між безпекою та правами людини в умовах війни: дотримання стандартів ЄС в Україні», опублікованих спільно з К. С. Лісовою, автором особисто проаналізовано особливості забезпечення балансу між безпековими потребами держави та дотриманням прав людини в умовах війни, обґрунтовано потребу в дотриманні принципів пропорційності, законності й необхідності відповідно до стандартів Європейського Союзу.

У тезах доповіді «Конституційні гарантії екологічних прав людини», опублікованих спільно з В. П. Кононенко, автором особисто досліджено конституційні засади забезпечення екологічних прав людини й визначено основні напрями вдосконалення механізмів їх реалізації та захисту.

У тезах доповіді «Особливості формування та функціонування права романо-германського типу», опублікованих спільно з В. С. Шидінговим, автором особисто проаналізовано особливості формування та функціонування права романо-германського типу, визначено його характерні ознаки, систему джерел і тенденції сучасного розвитку.

Ідеї та розробки, що належать співавторам, разом з якими були опубліковані наукові статті, в дисертації не використовувалися. Для аргументації окремих положень дисертації використовувалися наукові праці інших учених, на які зроблено посилання.

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертації обговорювалися на кафедрі кримінального права та процесу Державного податкового університету. Результати дослідження були оприлюднені на науково-практичних конференціях і круглих столах, зокрема: «Проблеми забезпечення прав і свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану» (м. Ірпінь, 15 травня 2024 року); «Європейський вибір України у контексті світових політичних процесів» (м. Київ, 14 березня 2019 року); «Міжнародне право XXI століття: сучасність та майбутнє» (м. Ірпінь, 25 травня 2022 року); «Україна на шляху інтеграції до Європейського Союзу: здобутки, виклики та перспективи» (м. Ірпінь, 8 травня 2025 року); «Захист прав людини в Україні в умовах воєнного стану» (м. Ірпінь, 8 жовтня 2025 року); «Права людини в сучасних умовах: гуманістичний та безпековий вимір» (м. Ірпінь, 29 листопада 2023 року); «Проблеми професійної підготовки в умовах євроінтеграції освітнього процесу: погляд науковців і практиків» (м. Київ, 25–26 березня 2021 року); «Міжнародне право: *de lege praeterita, instante, futura*» (м. Одеса, 8 грудня 2017 року); «Сучасні проблеми правової системи України» (м. Київ, 26 листопада 2015 року).

Публікації. Основні положення дисертації відображено у 39 публікаціях, з яких 4 статті – у виданнях, які проіндексовані у базах даних Scopus; 3 статті – у наукових періодичних виданнях інших держав; 17 статей – у наукових фахових виданнях України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України; 9 тез доповідей науково-практичних конференцій і круглих столів та 6 публікацій, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається із переліку умовних позначень, вступу, п'яти розділів, що містять п'ятнадцять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить

514 сторінок, з них основний текст – 421 сторінка, список використаних джерел – 46 сторінок (404 найменувань) та 5 додатків на 47 сторінках.

***Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях,
в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:***

*статті в закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних
Web of Science Core Collection та/або Scopus:*

1. Duiunova T., Voznyk M., Koretskyi S., Chernetska O., Shylinhov V. International humanitarian law and ecocide: the war in Ukraine as a case study. *European Journal of Environmental Sciences*. 2024. Vol. 14, № 1. С. 14–17. URL : <https://www.scopus.com/pages/publications/85197546423?origin=resultslist>
2. Vorontsov A., Semenyshyn M., Chernetska O., Zalievska I., Yehorov S. Accountability of Public Officials for Committing Criminal Offenses Against Justice. *International Journal of Legal Information*. 2024. Vol. 52, Issue 1. P. 55–73. URL : <https://www.scopus.com/pages/publications/85214300940?origin=resultslist>
3. Harasym P., Chernetska O., Galagan S., Patyk A., Patyk L., Humin O. Public participation in crime prevention in Ukraine. *Revista de Gestao Social e Ambiental*. 2024. Vol. 18. P. 1–13. URL : <https://www.scopus.com/pages/publications/85193526398?origin=resultslist>
4. Kovalenko V., Ierusalymov I., Chernetska O., Filashkin V., Savitskyi V. Combating Criminal Offenses Against Peace, Human Security and International Legal Order in the Conditions of Sustainable Development. *Archives des Sciences: A Multidisciplinary Journal*. 2024. Volume 74, Issue 4. P. 195–200. URL : <https://www.scopus.com/pages/publications/105047878724?origin=resultslist>

статті в наукових періодичних виданнях інших держав:

1. Antoshchuk A., Chernetska O., Tereshchenko YU., Krasnyuk I., Mikhailov V. Use of special knowledge in the investigation of criminal offences against peace and security of mankind. *Lex localis-journal of local self-government*. 2025. Vol. 23, № S4. P. 1349–1358. URL : <https://www.proquest.com/openview/564e169abf905f535f9593761eed45b/1?pq-origsite=gscholar&cbl=55210>
2. Matsola A., Nesterova I., Vyshnevskaya M., Chernetska O., Komarynska Yu., Pavluk O. Institutional and Legal Mechanism for Combating Crimes Against Peace and Security of Humanity in Ukraine. *JZU Natural science*. 2026. Vol. 57 : Issue 2. P. 82–92. URL : <https://naturalscience.pro/vol-57-issue-2-2026>
3. Chernetska O. Human Rights and Modernization of the Constitution of Ukraine. Innovations in science: the challenges of our time : Collective monograph. 2019. Volume 2. Accent Graphics Communications & Publishing. P. 240–248. URL : <https://ir.dpu.edu.ua/entities/publication/420abfca-19be-4337-bee6-6f9559f4c711>

*статті в наукових виданнях, внесених
до Переліку наукових фахових видань України:*

1. Черненко О. В. Воєнні злочини у системі кримінально-протиправних посягань: міжнародна та європейська практика. *Ірпінський юридичний часопис*. 2024. № 4 (17). С. 282–289. URL : <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/285>
2. Чернецька О. В. Особливості розслідування екоциду в умовах війни. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2024. № 6. С. 203–207. URL : <https://nvppp.in.ua/vip/2024/6/36.pdf>
3. Chernetska O. Establishment of joint investigation teams in the investigation of criminal offenses against peace and security of mankind. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2024. № 1. С. 112–118. URL : <https://pgp-journal.kiev.ua/archive/2024/1/22.pdf>
4. Чернецька О., Андрійченко О. Практика Європейського суду з прав людини у здійсненні правосуддя. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 4. С. 284–288. URL : <https://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/4/54.pdf>
5. Чернецька О. В. Співробітництво України і Міжнародного кримінального суду у сфері відповідальності за злочини проти людяності. *Ірпінський юридичний часопис*. 2023. Вип. 3 (12). URL : <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/126>
6. Чернецька О. В. Генезис правової охорони миру та безпеки людства в Україні. *Ірпінський юридичний часопис*. 2025. № 3 (20). С. 135–142. URL : <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/385>
7. Чернецька О. В. Міжнародне співробітництво під час розслідування воєнних кримінальних правопорушень. *Ірпінський юридичний часопис*. 2025. № 2 (19). С. 266–273. URL : <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/343>
8. Чернецька О. В. Досвід країн ЄС у розслідуванні злочинів проти миру та безпеки людства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 609–612. URL : https://lsej.org.ua/8_2020/156.pdf
9. Чернецька О. В. Засади міжнародного співробітництва під час розслідування кримінальних правопорушень проти миру та безпеки людства. *Право і суспільство*. 2021. № 4. С. 305–311. URL : https://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2021/4_2021/45.pdf
10. Чернецька О. В. Особливості предмету доказування кримінальних правопорушень проти миру та безпеки людства. *Право та державне управління*. 2022. № 2. С. 396–402. URL : https://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2022/57.pdf
11. Чернецька О. В. Особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій при розслідуванні злочинів проти миру та безпеки людства. *Держава та регіони*. 2023. № 4. С. 504–509. URL : https://law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2023/82.pdf
12. Чернецька О. В. Пріоритетні напрями діяльності правоохоронних органів щодо розслідування злочинів проти миру та безпеки людства. *Український політико-правовий дискурс*. 2026. № 21. С. 1–20. URL : <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/626/523>
13. Чернецька О. В. Особливості методики розслідування воєнних злочинів в умовах активних бойових дій. *Європейський правничий часопис*. 2026.

№ 12. С. 89–93. URL : https://cms.legal-journal.e-u.edu.ua/uploads/12_14_8bc9b8c41a.pdf

14. Чернецька О. В. Розслідування мародерства як воєнного злочину в Україні. *Національні інтереси*. 2026. № 4 (21). С. 1615–1627. URL : <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/41502>

15. Чернецька О. В. Кореляція міжнародного правопорядку та прав людини в сучасному міжнародному праві. *Ірпінський юридичний часопис*. 2026. Вип. 1 (22). С. 62–69. URL : <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/461/447>

16. Kononenko V., Chernetska O., Fokin Y. Environmental challenges and economic cooperation between Ukraine and the EU: prospects for sustainable development. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2024. № 5. С. 906–910. URL : <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/313190>

17. Чернецька О. В., Шилінгов В. С. Міжнародні стандарти права на життя людини: проблеми забезпечення в умовах збройного конфлікту. *Ірпінський юридичний часопис*. 2024. Випуск 3 (16). С. 388–396. URL : <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/248>

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Чернецька О. В. Імплементація міжнародних норм щодо відповідальності за воєнні злочини: теоретичний аспект. *Проблеми забезпечення прав і свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану: матеріали Всеукраїнського круглого столу* (м. Ірпінь, 15 травня 2024 року). Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. С. 106–108. URL : <https://api-ir.dpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a18de709-ea6c-4291-a150-e6ffc26ad763/content>

2. Чернецька О. В. Права і свободи людини і громадянина в Україні в світлі міжнародних стандартів (конституційний аспект). *Проблеми державного будівництва в Україні № 27* : у 2 томах : збірник матеріалів XXIV Міжнародної конференції науково-педагогічних працівників «Європейський вибір України у контексті світових політичних процесів» (м. Київ, 14 березня 2019 року) / Київський міжнародний університет. К. : КМУ, 2019. Т. 1. С. 39–44. URL : <https://kymu.edu.ua/naukovi-zakhodi-v-kimu/>

3. Чернецька О. В. Міжнародно-правова відповідальність та міжнародно-правові санкції. *Міжнародне право XXI століття: сучасність та майбутнє* : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 25 травня 2022 року) / Державний податковий університет, Навчально-науковий інститут права. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. С. 249–253. URL : <https://dpu.edu.ua/novyny-nni-prava/u-nni-prava-vidbulasia-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferentsiia-mizhnarodne-pravo-khkhi-stolittia-suchasnist-ta-maibutnie>

4. Чернецька О. В., Лісова К. С. Забезпечення балансу між безпекою та правами людини в умовах війни: дотримання стандартів ЄС в Україні. *Україна на шляху інтеграції до Європейського Союзу: здобутки, виклики та перспективи*

: матеріали круглого столу (м. Ірпінь, 8 травня 2025 року). Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. С. 10–13. URL : <https://surl.li/arkwrr>

5. Кононенко В. П., Чернецька О. В. Конституційні гарантії екологічних прав людини. *Захист прав людини в Україні в умовах воєнного стану* : збірник матеріалів Всеукраїнського науково-практичного круглого столу, присвяченого 30-річчю Навчально-наукового інституту права (м. Ірпінь, 8 жовтня 2025 року). Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. С. 64–66. URL : <https://surl.li/nxrzgu>

6. Чернецька О. В. Забезпечення прав людини: міжнародні стандарти та національний вимір. *Права людини в сучасних умовах: гуманістичний та безпековий вимір* : матеріали круглого столу (м. Ірпінь, 29 листопада 2023 року). Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. С. 5–7. URL: <https://surl.li/afaldn>.

7. Чернецька О. В. Європеїзація конституційного права України в умовах інтеграції до європейського освітнього середовища. *Проблеми професійної підготовки в умовах євроінтеграції освітнього процесу: погляд науковців і практиків №29* : у 2 томах : збірник матеріалів XXVI Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми професійної підготовки в умовах євроінтеграції освітнього процесу: погляд науковців і практиків» (м. Київ, 25–26 березня 2021 року) / Київський міжнародний університет. К. : КиМУ, 2021. Т. 1. С. 147–153. URL : <https://kymu.edu.ua/naukovi-zakhodi-v-kinu/>

8. Чернецька О. В., Шилінгов В. С. Особливості формування та функціонування права романо-германського типу. *Міжнародне право: de lege praeterita, instante, futura* : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 8 грудня 2017 року). Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2017. С. 63–66.

9. Чернецька О. В. Місце та значення судового прецеденту в загальному та континентальному типі права. *Сучасні проблеми правової системи України* : збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 26 листопада 2015 року). Львів : Галицька видавнича спілка, 2015. Випуск 7. С. 43–44.

які додатково відображають наукові результати дисертації:

1. Чернецька О. В. Реформування національної правової системи в контексті формування європейського правового простору. *Юридичний вісник України*. 2009. № 49–50. С. 18.

2. Чернецька О. В. Сучасні проблеми правової системи України. *Право України*. 2009. № 11. С. 216–218.

3. Чернецька О. В. Мала енциклопедія міжнародного права / за заг. ред. проф. Ю. Л. Бошицького ; Київський університет права НАН України. К. : Кондор, 2013. 440 с.

4. Бошицький Ю. Л., Чернецька О. В., Дей М. О. Право міжнародних організацій і Україна: у схемах і таблицях : навчальний посібник / за загальною редакцією проф. Ю. Л. Бошицького, М. О. Дей. К. : Видавництво Ліра-К, 2014. 268 с.

5. Чернецька О. В., Шилінгов В. С. Правова система суспільства: загальнотеоретичне дослідження. Проблеми публічного та приватного права : монографія / за заг. ред. Н. В. Мішиної. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2021. 500 с.

6. Чернецька О. В., Шилінгов В. С. Creating and Sources of Romano-Germanic Law. *Oxford Journal of Legal Studies*, 2017. Issue 4 (2) / 966–973.

Характеристика особистості здобувача. Чернецька Олена Василівна народилася 7 серпня 1962 р. у селі Сингаї Народицького району Житомирської області.

У 1992 р. закінчила Київський державний педагогічний інститут ім. М. П. Драгоманова за спеціальністю педагогіка і психологія (дошкільна) та здобула кваліфікацію викладача дошкільної педагогіки і психології.

У 2002 році з відзнакою закінчила Академію державної податкової служби України і отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Правознавство» та здобула кваліфікацію юриста.

З 01 вересня 2024 року призначена на посаду завідувача кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу Державного податкового університету, де і працює по теперішній час.

У 2006 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.02 – конституційне право у спеціалізованій вченій раді Київського національного університету внутрішніх справ МВС України на тему: «Конституційно-правовий статус депутатів місцевих рад в Україні».

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана державною мовою, стиль викладення – науковий. Отримані результати дослідження: наукові положення, висновки і рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту «Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» є напрямом, який віднесено до спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання їх до захисту. Дисертація відповідає п.п. 7, 8 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, та може бути рекомендована до попереднього розгляду та захисту в спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

У результаті експертизи дисертації Чернецької Олени Василівни та повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок щодо дисертації Чернецької Олени Василівни на тему: «Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Чернецької Олени Василівни відповідає спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність та вимогам пп. 7, 8 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

3. Рекомендувати подану дисертацію Чернецької Олени Василівни на тему: «Кримінальні процесуальні та криміналістичні засади розслідування кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність до попереднього розгляду у спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 32; проти – немає; таких, що утримались – немає.

Рецензент –

**професор кафедри кримінального права та процесу
Державного податкового університету,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України**

Олександр КОЛЬ

Рецензент –

**проректор з навчально-виховної роботи
та професійного розвитку
Державного податкового університету,
доктор юридичних наук, доцент**

Дарія ВІТЮК

Рецензент –

**професор кафедри правничої лінгвістики
Державного податкового університету,
доктор юридичних наук, доцент**

Олеся БОДУНОВА